

RESUMS

ESTUDIS I NOTES

Eugenio Burgio, «*Una bella cosa che vidi*»: pedagogia della carità e rappresentazione della società urbana in Edmondo De Amicis, *Cuore* (1886)

Il fortunatissimo romanzo di De Amicis (1886: uno dei più letti nell'Italia postunitaria) può costituire un ottimo punto da cui osservare i dinamismi con cui la prosa d'invenzione Fine-secolo, nell'Italia umbertina si apre alla rappresentazione della varietà sociale e delle tensioni che la attraversano, nel momento in cui il giovane Stato iniziava, con molta timidezza, a fare i primi passi verso la Modernità industriale, spostando il suo asse di sviluppo dalle campagne ai centri urbani, e Torino si proponeva come luogo (materiale e simbolico) della nascente borghesia imprenditoriale e terziaria. In particolare, questo studio tenterà di mettere a fuoco il gioco che in *Cuore* unisce, in una forma che si vuole esemplare e *sui generis*, descrizione del Reale sociale e proposizione di una morale "laica": gioco esemplare di una fase storica di trapasso dalla Carità post-tridentina alle strutture dello Stato sociale emergenti nella prima metà del Novecento.

Paraules clau: Edmondo De Amicis, *Cuore*, caritat, moral, tensions socials.

Joan Requesens i Piquer, *La font alemanya mig trobada d'un poema de Jacint Verdaguer*

En el ms. 370/4 de la Biblioteca de Catalunya hi ha l'origen insospitat d'un poema de J. Verdaguer a partir de dos folis amb una traducció que li fou lliurada. La inspiració o traducció és el poema «Alabances al Santíssim Sagrament». Al seu darrere hi ha una versió francesa que vaig esclarir en un article del 2009. Aquí, tot i que la versió que va ésser a l'origen immediat no s'ha trobat, sí que s'ha arribat a la font última: la cançó infantil «Weißt du wieviel Sterne stehen» de J. W. Hey. S'estudia, doncs, aquesta troballa i es confronta la cançó alemanya amb la versió verdagueriana. I com el poeta català va més enllà en expressar a través dels versos la seva pietat eucarística. Una pietat que s'analitza en la segona part de l'estudi amb l'ajuda dels llibres eucarístics de la seva biblioteca personal i també, pel testimoni epistolar dels darrers anys, el seu desig de confegir un gran poema dedicat a l'Eucaristia.

Paraules clau: cançó alemanya, pietat eucarística, imatges teològiques, Jacint Verdaguer.

Carme Sanmartí
Roset. *Cartes en família. La correspondència d'Assumpció Baldrich Arandes (1770-1848)*

La correspondència va esdevenir a partir de finals del segle XVIII el sistema habitual de comunicació de les dones que desitjaven mantenir la seva relació amb els familiars i amics dels quals, per diferents raons, vivien allunyades. Les cartes els permetien descriure sentiments, demanar consell o explicar detalls de la vida quotidiana i reduir la distància afectiva que els generava la distància. Aquest article presenta la correspondència d'Assumpció Baldrich Arandes, originària de Valls però resident a Barcelona des del seu casament. Les cartes li van servir per evitar que la separació significués el final de la relació d'afecte entre Assumpció i els seus germans, cunyats, nebots i nebodes, i per mantenir el sentiment de pertinença a la seva saga familiar. Les missives, escrites amb un llenguatge planer i sense pretensions literàries, permeten també analitzar l'estil de l'autora, les característiques de l'escriptura i l'estructura del text, i mostren les preocupacions habituals d'una dona de família benestant per a la qual la llar constituïa, fonamentalment, el seu món de relacions. Les seves descripcions de les festes religioses i reunions socials, de les robes, barrets i altres complements i, molt especialment, de les malalties,

permeten recrear aspectes de la vida quotidiana de la primera meitat del segle XIX.

Paraules clau: correspondència, escriptura femenina, història de les dones.

Xavier Vall,
L'evolucionisme en la literatura catalana

Com en altres literatures, l'evolucionisme va impactar en els estudis literaris, l'assaig, la narrativa, el teatre i la poesia en català, especialment quan es va intensificar la polèmica darwinista, al final de la dècada de 1870. Encara que van proliferar paròdies i obres creacionistes, la influència evolucionista, que va contribuir a la crisi de l'idealisme, va ser assimilada, si bé a vegades parcialment, no tan sols pels escriptors d'ideologia més avançada, com els de l'Ateneu Lliure de Catalunya. La literatura, a més de mostrar l'ampli abast de l'evolucionisme, a vegades en va plasmar diversos aspectes suggestivament.

Paraules clau: literatura catalana contemporània, evolucionisme, darwinisme, realisme, naturalisme.

TEXTOS

Manuel Llanas, *Verdaguer vist per Antonio Cortón*

Donem a conèixer tres textos desconeguts sobre Jacint Verdaguer

d'Antonio Cortón (1854-1913), polític, crític literari i periodista portoriqueny, que va treballar a Madrid i a Barcelona: la reproducció d'una conversa que Cortón va mantenir amb el poeta l'any 1901 i que es publicà al diari *El Liberal*; una necrologia de l'escriptor, penúltim capítol del seu llibre *El fantasma del separatismo*; i una curta, però clara, valoració de la llengua literària de Verdaguer al mateix llibre.

Paraules clau: Antonio Cortón, crítica, literatura catalana, Jacint Verdaguer, *El fantasma del separatismo*, diari *El Liberal*.

Pep Vila, *El valor social de la llengua en una carta d'àmbit privat (1845)*

Comentem i transcrivim una carta privada de 1845, provinent d'un arxiu particular de la casa Plantés de Sant Miquel de Campmajor (Pla de l'Estany), en la qual veiem la poca sensibilitat lingüística que hi havia a favor del català, com la utilització d'aquesta llengua era un destorb per a les relacions epistolars i familiars.

Paraules clau: català, castellà, ús de la llengua, epistolari privat, Sant Miquel de Campmajor, segle XIX.

DOSSIER

VII Jornades d'Intercanvi Cultural (Terres de l'Ebre, 30 de setembre/1-2 d'octubre de 2011)

Llorenç Soldevila, *Sebastià Juan Arbó, biògraf de Verdaguer*

Es fa una anàlisi de la biografia que Sebastià Juan Arbó va dedicar a Jacint Verdaguer el 1952 dins la línia dels grans biògrafs europeus dels anys trenta del segle XX. S'hi estableix un paral·lelisme amb la de Josep Miracle publicada el mateix any i, alhora, se'n ressenya la recepció crítica que obtingué. Juan Arbó la redactà amb una forta càrrega novel·lesca i tractà per primera vegada, amb naturalitat i gosadia, alguns aspectes tabús de la vida de Verdaguer, com ara la vocació sacerdotal i les inclinacions sexuals. La publicació no va deixar indiferent a ningú, de tal manera que es van crear dos grans blocs, un a favor de l'obra i l'altre desprestigiant-la fins al punt de denunciar-la a la censura franquista.

Paraules clau: Verdaguer, biografia, Sebastià Juan Arbó, censura, franquisme, Solidaridad Nacional, Aedos, Maurici Serrahima.

Josep-Sebastià Cid i Català, *Una aproximació a la literatura ebrenca*

L'article situa la *literatura ebrenca* com un moviment d'articulació dins

de la literatura catalana d'un camp específic de construcció i valoració de l'imaginari de l'Ebre. Amb aquest objectiu s'apunta una trajectòria en l'elaboració d'aquesta literatura de l'Ebre en què s'assenyalen precedents, es destaquen els autors que el cànon literari català ha incorporat en certa mesura i l'eclosió cultural dels darrers anys. Alhora es posen de relleu espais, motius i temes que ajuden a configurar aquest procés obert de creació literària.

Paraules clau: literatura catalana, Ebre, patrimoni, ebrenç, Arbó, Bladé, Moncada, Vergés.

Miquel Àngel Pradilla Cardona, *Consideracions lingüísticoculturals al voltant de les comarques de la diòcesi de Tortosa com a espai transfronterer*

En el marc d'una comunitat lingüística conjunturalment qüestionada, els parlars de les comarques transfrontereres de la diòcesi de Tortosa mereixen una atenció destacada. Els parlars d'aquesta cruïlla interautonòmica catalanvalenciana, juntament amb els d'algunes poblacions aragoneses, conformen la varietat geogràfica tortosina. De tots és sabut que les isoglosses lingüístiques constitueixen un reflex de les relacions sociohistòriques entre els usuaris de les varietats lingüístiques. Unes relacions que han estat fluïdes entre els habitants d'aquesta àrea central de l'àmbit lingüístic de la

llengua catalana. Tanmateix, la dinàmica contemporània d'autonomització dels serveis (educatius, mèdics, administratius, etc.) ha modificat uns fluxos comunicatius, que ara mostren una feblesa intraterritorial més gran. L'article reflexiona sobre la conveniència de subvertir aquest nou ordre comunicacional en una zona on la dissonància entre els límits administratius i els límits geolingüístics esdevé el garant més irrefutable de la unitat de la llengua.

Paraules clau: sociolingüística, planificació lingüística, comunitat lingüística, ecosistema comunicatiu, llengua catalana.

II Jornada sobre edició de textos literaris catalans (25 de novembre de 2011)

Víctor Martínez-Gil, *Les marques ètiques de l'edició de textos*

L'article s'ocupa de les possibilitats que té el filòleg a l'hora d'editar un text. S'hi proposen diferents categories, amb múltiples aspectes, a les quals el filòleg pot donar preeminència: el text, l'autor i el públic. Aquestes categories estableixen relacions de conflicte marcades per la distància del text en relació amb el moment en què s'edita, per l'evolució del conjunt de l'obra d'un autor, per la interrupció d'una obra i, per bé que s'hi dedica menys espai, pel conflicte entre l'àmbit privat i el públic. L'article,

amb l'anàlisi de diferents exemples, defensa que tota edició és una resposta a aquests conflictes feta des d'un posicionament ètic del filòleg, el qual ha de resoldre un difícil equilibri entre servituds sovint oposades.

Paraules clau: crítica textual, crítica genètica.

Joan Santanach i Suñol,
Les edicions d'Els Nostres Clàssics i els criteris d'edició. Aportació a la història de la col·lecció

Al llarg dels seus gairebé noranta anys d'existència, Els Nostres Clàssics de l'Editorial Barcino s'han hagut d'adaptar a circumstàncies canviants, sovint estretament vinculades a l'evolució històrica del país. Aquest fet n'ha condicionat els objectius i els destinataris i, doncs, el model d'edició adoptat. Així, en iniciar-se la publicació de la col·lecció, l'any 1924, durant la dictadura de Primo de Rivera, sobretot es perseguia difondre els títols més destacats escrits en català durant l'edat mitjana. Per això els primers volums, de format econòmic, van aparèixer amb ortografia normativa i amb breus indicacions adreçades al públic no especialista. Aviat s'hi observà, tanmateix, una major atenció a la llengua transmesa pels testimonis antics, com també als aspectes filològics. Aquesta tendència va accentuar-se en els volums posteriors a la Guerra Civil i, ja en els darrers anys de la dictadura franquista, es va traduir en una ampliació del format dels

llibres i de l'espai dedicat als materials addicionals. L'exemple de les edicions d'obres de Ramon Llull publicades en ENC exemplifica l'evolució experimentada per la col·lecció.

Paraules clau: Els Nostres Clàssics, Editorial Barcino, criteris d'edició, edició de textos, literatura catalana medieval, Ramon Llull.

Rafael Roca Ricart,
L'edició crítica de l'Obra valenciana completa de Teodor Llorente

L'article explica les característiques de l'edició crítica de l'*Obra valenciana completa*, en vers i en prosa, de Teodor Llorente —patriarca de la Renaixença valenciana—, impulsada el 2011 a propòsit del centenari de la defunció de l'autor i a hores d'ara en premsa. Així mateix, enumera els criteris que hom ha seguit a l'hora de confeccionar una edició en què, a diferència del que ve sent habitual en els darrers temps, s'ha optat per no actualitzar grafies i mantenir la màxima fidelitat al text pres com a base, sobretot per dues raons: d'una banda, perquè és la primera edició crítica que es fa de l'obra catalana de Llorente; i, d'una altra, perquè el lector pugui comprovar quins eren els models ortogràfics i gramaticals en què s'inspirà aquest escriptor vuitcentista.

Paraules clau: Teodor Llorente, *Nou llibret de versos*, Renaixença valenciana, lírica i prosa catalana del segle XIX, poesia valenciana inèdita.

Magí Sunyer, *Editar Narcís Oller*

Aquest article exposa la problemàtica que va afrontar el comitè científic de l'edició de les obres completes de Narcís Oller que publica Cossetània Edicions. Les circumstàncies especials que van concórrer en la primera edició de les obres completes, revisades pel novel·lista, han promogut, durant els darrers vuitanta anys, un debat sobre les decisions que s'hi van prendre. En l'estat actual dels estudis sobre Oller i examinades les peculiaritats que afecten als textos que componen el conjunt, valorada també l'evolució de la llengua i la utilitat de l'exercici de modernització que es va operar amb el vistiplau — més o menys condicionat — de l'autor, sembla prou raonada la determinació de respectar la lliçó de la darrera edició autoritzada pel novel·lista i, en canvi, reordenar els volums que l'editor Gustau Gili va distribuir amb criteris purament comercials.

Paraules clau: Narcís Oller, segle XIX, literatura, edició de textos, obres completes.

Margalida Tomàs, *L'edició de l'obra poètica de Marià Aguiló*

Marià Aguiló, al costat d'un extens material lingüístic i literari, fruit de tota una vida de recerca, deixà també una àmplia obra poètica en

català, només recollida en part en volums que tenen ja un centenar d'anys. Emprendre una nova edició de la seva poesia és una tasca urgent, però que presenta una sèrie de dificultats o feines prèvies: en primer lloc, establir el catàleg de les seves composicions (moltes d'aquestes disperses en publicacions periòdiques o bé inèdites) i, especialment en el cas dels poemes dels anys quaranta i cinquanta, sotmesos al llarg de la seva vida a moltes modificacions, fixar el text a editar d'entre les diverses versions que en coneixem.

Paraules clau: Marià Aguiló, fons personal, obra poètica, criteris d'edició.

M. Àngels Verdaguer, *L'edició de Jacint Verdaguer: a propòsit de Flors del Calvari*

L'article comenta alguns dels aspectes rellevants que l'editor ha de tenir en compte en una obra de Verdaguer —exemplificant-ho en un volum concret, *Flors del Calvari*— tant pel que fa a la regularització de l'ortografia i al manteniment de la morfosintaxi i del lèxic, com pel que fa a aspectes d'ortotipografia (presentació de les citacions, majúscules i minúscules, guions o cometes en la marca de les intervencions), que també s'involucren en l'edició del text i en les solucions/decisions que ha de prendre l'editor verdaguerià.

Paraules clau: criteris d'edició,

obres completes, edició crítica, *Flors del Calvari*, Jacint Verdaguer.

Lluís Quintana Trias,
*Alguns apunts sobre
l'edició de les obres com-
pletes de Joan Maragall*

Presentem el cas de l'edició de les obres completes de Joan Maragall (1860-1911), en curs de publicació, a cura de Francesco Ardolino, Glòria Casals, Ignasi Moreta i Lluís

Quintana. Així, tractarem en què es diferencia de les altres quatre edicions d'obres completes, és a dir, què la justifica (distinció entre gèneres i edició per ordre de publicació); en quin sentit és completa (textos publicats i no publicats, poesia i prosa...) i, en darrer lloc, en quin sentit és crítica (cal donar informacions que justifiquin les decisions que s'han anat prenent).

Paraules clau: criteris d'edició, obres completes, edició crítica, Joan Maragall.

ABSTRACTS

STUDIES AND NOTES

Eugenio Burgio, *"A beautiful thing I saw": the teaching of charity and the representation of urban society in Edmondo De Amicis, Cuore (1886)*

De Amicis's highly successful novel (1886: one of the most widely read in post-unified Italy) offers an excellent example of the dynamics with which *fin-de-siècle* prose in Italy under Umberto I embraces the representation of a varying social spectrum and the tensions therein, even as the budding State takes its first timid steps toward industrial Modernity, shifting its axis of develo-

pment from the countryside to urban centers, with Turin emerging as the (material and symbolic) location of the newborn enterprising and tertiary bourgeoisie. In particular, this study seeks to spotlight the interplay that in *Cuore* brings together, in its unique and exemplary way, descriptive social realism and propositions of a "lay" morality: exemplary interplay of the historical shift from a post-Tridentine Charity to the structure of a social State emerging in the first half of the twentieth century.

Key words: Edmondo De Amici, *Cuore*, charity, morality, social tensions.

Joan Requesens i Piquer,
*The partially revealed Ger-
man source of a poem by
Jacint Verdaguer*

In ms. 370/4, Biblioteca de Catalunya, we find an unsuspected source of a poem by J. Verdaguer on two sheets of paper with a translation provided for him. This inspiration or translation is the poem “Alabances al Santíssim Sagrament.” On the back there is a French version which I examined in a 2009 article. Although the version which was the immediate source has not been found, the ultimate source has been identified: the children’s song “Weißt du wieviel Sterne stehen” by J. W. Hey. We examine this discovery, contrasting the German song with Verdaguer’s version, and how the latter gives further expression in the poem to his Eucharistic piety. This piety is analyzed in the second part of the study with the help of works on the Eucharist from Verdaguer’s personal library, as well as correspondence from his late years affirming his wish to write a great poem devoted to the Eucharist.

Key words: German songs, Eucharistic piety, theological images, Jacint Verdaguer.

Carme Sanmartí Roset.
*Family letters. The corres-
pondence of Assumpció
Baldrich Arandes (1770-
1848)*

Letter writing became from the late eighteenth century onward the habitual means of communication for women who wished to stay in contact with family and friends who for various reasons lived far away. In letters they could describe their feelings, ask for advice, or explain details of daily life and bridge the emotive gap imposed by distance. This article deals with the letters of Assumpció Baldrich Arandes, originally from Valls but residing in Barcelona after marrying. Through letters, Assumpció was able to continue her affective relations with siblings, in-laws, nephews and nieces despite the physical separation, and thus sustain the feeling of belonging to her family saga. The letters, written in plain language and free from literary pretensions, also help us to analyze the author’s style, her writing traits and textual structure, and uncover the habitual concerns of a woman from a well-to-do family whose world of relations was comprised essentially of family. Her descriptions of religious feasts and social gatherings, of clothing, hats and other accessories, and especially of illnesses, recreate aspects of daily life during the first half of the nineteenth century.

Key words: correspondence, women’s writing, women’s history.

Xavier Vall, *Evolutionism in the Catalan literature*

Like in other literatures, evolutionism impacted on literary studies, essays, narrative prose, theatre and poetry in Catalan, especially when the Darwinist controversy was intensified, at the end of the 1870s. Even if parodies and creationist works proliferated evolutionist influence, which contributed to the crisis of idealism, was assimilated, though sometimes partially, not only by the writers of more advanced ideology, such as those of the Free Athenaeum of Catalonia. Literature, in addition to showing the broad reach of evolutionism, sometimes represented several of its issues suggestively.

Key words: Catalan contemporary literature, evolutionism, Darwinism, realism, naturalism.

TEXTS

Manuel Llanas, *Verdaguer as seen by Antonio Cortón*

We bring to light three unknown texts about Jacint Verdaguer by Antonio Cortón (1854-1913), politician, literary critic and journalist from Puerto Rico who worked in Madrid and Barcelona: the reproduction of a conversation between Cortón and Verdaguer in 1901 that appeared in *El Liberal*; an obituary by the writer, the penultimate chapter of his

book *El fantasma del separatismo*; and a short but succinct assessment of Verdaguer's literary language in this same book.

Key words: Antonio Cortón, criticism, Catalan literature, Jacint Verdaguer, *El fantasma del separatismo*, newspaper *El Liberal*.

Pep Vila, *The social value of the Catalan language in a personal letter (1845)*

We comment on and transcribe a personal letter dated 1845 from the private archive of the Plantés home in Sant Miquel de Campmajor (Pla de l'Estany); in which can be seen the dearth of appreciation for the Catalan language, its use being a hindrance to epistolary and family relations.

Key words: Catalan, Castilian, language use, personal epistolary, Sant Miquel de Campmajor, nineteenth century.

DOSSIER

VII Colloquium for Cultural Exchange (Terres de l'Ebre, 30 September/1-2 October 2011)

Llorenç Soldevila, *Sebastià Juan Arbó, Verdaguer biographer*

We examine Sebastià Juan Arbó's 1952 biography of Jacint Verdaguer

along the lines of the great European biographies. A parallel is found with that of Josep Miracle published the same year, and its critical reception is summarized. Juan Arbó novelizes heavily, and for the first time deals naturally and unflinchingly with certain aspects of Verdaguer's life that were regarded taboo, such as his priestly calling and sexual inclinations. Its publication left none indifferent, creating two great opposing sides: those in favor of the work and those who attacked it to the point of appealing to Francoist censorship.

Key words: Verdaguer, biography, Sebastià Juan Arbó, censorship, Francoism, Solidaridad Nacional, Aedos, Maurici Serrahima.

Josep-Sebastià Cid i Català, *An approach to the literature of the Ebre*

This article situates *literatura ebrenc* (literature of the Ebre) as an expressive movement within Catalan literature characterized by a specific field of construction and assessment of the imaginary of the Ebre. To this end we trace the trajectory of the literature of the Ebre, pointing out its precedents, its authors of note in the Catalan literary canon, and the cultural flowering of recent years. At the same time, we highlight the places, motives and themes relevant to an understanding of this open process of literary creation.

Key words: Catalan literature,

Ebre, heritage, *ebrenc*, Arbó, Bladé, Moncada, Vergés.

Miquel Àngel Pradilla Cardona, *Linguistic and cultural considerations regarding the counties of the diocese of Tortosa as a transborder space*

In the framework of a language community called into question by some, the speech of the transborder counties of the diocese of Tortosa is particularly worthy of attention. The speech of this crossroads between Catalan and Valencian governance, together with a number of Aragonese towns, reflects the geo-linguistic variety of Tortosa. It is well known that through linguistic isoglosses we can catch a glimpse of the social and historical relations between the users of various types of speech. These relations have been fluid among the inhabitants of this central area within the larger context of Catalan-speaking territories. Nevertheless, present-day dynamics in the governance of services (education, medicine, administration, etc.) have modified communicative flow, which tends toward greater intraterritorial weakness. This article reflects on whether it is advisable to subvert the new communicative order in a zone where the dissonance between administrative and geo-linguistic borders guarantees most irrefutably the unity of the language.

Key words: sociolinguistics, lan-

guage planning, language community, communicative ecosystem, Catalan language.

II Colloquium on editing Catalan literary texts (25 November 2011)

Víctor Martínez-Gil, *Ethical branding and text editing*

This article deals with the possibilities of the philologist when editing a text. Various categories are put forward, with multiple aspects, which the philologist may prioritize: the text, the author, and the reading public. These categories involve relations of conflict arising from the distance of the text with respect to the time of editing, from the overall development of the work of an author, from the interruption of a work, and (although our analysis is briefer here) from the conflict between the private and public spheres. The article, analyzing various examples, contends that all editing is a response to these conflicts on the basis of the philologist's ethical stance, and the need to strike a delicate balance between opposing servitudes.

Key words: textual criticism, genetic criticism.

Joan Santanach i Suñol, *Publishing "Els Nostres Clàssics" and publishing criteria. Contribution to the history of the series*

Throughout the nearly ninety years of its existence, the series "Els Nostres Clàssics" published by Editorial Barcino has had to adapt to changing circumstances, often closely linked to Catalonia's historical trajectory. These have had their influence on its aims, its target readership, and its publishing style. When the series was launched in 1924 during the dictatorship of Primo de Rivera, it sought especially to publish major works in Catalan during the Middle Ages, and the first volumes, economically produced, appeared with standard spelling and brief explanations for non-specialist readers. However, greater attention was soon given to the language of the original texts, as well as philological aspects. This trend continued to be prevalent in volumes published after the Civil War, and in the final years of the Francoist dictatorship the space devoted to additional materials in the editions was expanded. The example of the editions of the works of Ramon Llull published in the series illustrates well how it has evolved.

Key words: "Els Nostres Clàssics", Editorial Barcino, publishing criteria, text editing, Medieval Catalan literature, Ramon Llull.

Rafael Roca Ricart, *The critical edition of Obra valenciana completa by Teodor Llorente*

This article explains the characteristics of the critical edition of *Obra valenciana completa*, verse and prose, by Teodor Llorente—patriarch of Valencia’s Renaixença—undertaken in 2011 for the centennial of the author’s death and now in press. Included are the criteria followed in putting together this edition which, in contrast to most editions nowadays, does not update spelling, optimizing correspondence with the original text. This we have done for two reasons: first, it is the first critical edition of Llorente’s works in Catalan; and second, readers are able to see the spelling and grammar usage proper to this nineteenth-century writer.

Key words: Teodor Llorente, *Nou llibret de versos*, Valencian Renaixença, nineteenth-century Catalan lyric and prose writing, unpublished Valencian poetry.

Magí Sunyer, *Publishing Narcís Oller*

This article discusses the problems faced by the advisory board in publishing the complete works of Narcís Oller by Cossetània Edicions. The special circumstances in which the first edition of the complete works, revised by the novelist

himself, have sparked debate over the past eighty years about some of the decisions he made. Given the current state of Oller studies and the peculiarities of the texts on the whole, and taking into account also the evolution of the Catalan language and updating of the texts carried out with the consent, for the most part, of the writer, it seems reasonable to respect the forms of the last edition authorized by Oller, while at the same time rectifying the volumes put out by Gustau Gili on the basis of purely commercial criteria.

Key words: Narcís Oller, nineteenth century, literature, text editing, complete works.

Margalida Tomàs, *Publishing the poetic works of Marià Aguiló*

Marià Aguiló, besides voluminous material on language and literature, result of a lifetime of scholarly study, left also extensive works of poetry in Catalan that are only partly published in volumes now a century old. The undertaking of a new edition of his poetry is an urgently needed task that raises a number of difficulties and preliminary groundwork. First, a catalogue must be drawn up of his verse (many of which are scattered in periodic publications or unpublished) and, especially in the case of his poems from the forties and fifties subsequently modified throughout his life, the texts to be published must

be established on the basis of the various versions known.

Key words: Marià Aguiló, bibliographic fund, poetic works, publishing criteria.

M. Àngels Verdaguer, *Editing Jacint Verdaguer: the case of Flors del Calvari*

This article deals with several aspects relevant to editing a work by Verdaguer—exemplified in the volume *Flors del Calvari*—with a view to consistency in spelling and maintaining morphosyntactic and lexical elements, as well as orthotypography (use of citations, upper and lowercasing, dashes, quotation marks) in text editing and the solutions/decisions facing the editor of Verdaguer.

Key words: publishing criteria, complete works, critical edition, *Flors del Calvari*, Jacint Verdaguer.

Lluís Quintana Trias, *Notes on editing the complete works of Joan Maragall*

We discuss here the edition of the complete works of Joan Maragall (1860–1911), now being published, edited by Francesco Ardolino, Glòria Casals, Ignasi Moreta and Lluís Quintana. We deal also with what differentiates it from the other four editions of Maragall’s complete works and the reasons for this new edition (distinguishing genres and appearance by order of publication); in what sense it is complete (published and unpublished texts, poetry and prose, and so on); and finally, in what sense it is a critical edition (giving reasons for decisions taken).

Key words: publishing criteria, complete works, critical edition, Joan Maragall.